

ว.ค.รอรัก

พงษ์ชัย ไทยวรรณศรี

วันที่ ๑๖ มกราคม เป็น “วันครู”

ผมเคยนำเอาเรื่องราวของเพลง “แม่พิมพ์ของชาติ” ซึ่งเป็นเพลงที่เกี่ยวกับ “ครู” มาเผยแพร่ในวิทยากรย์ ฉบับเดือนมกราคม ๒๕๕๑ สำหรับ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ก็คงต้องขอเขียนถึงเพลงที่เกี่ยวกับชีวิตของครูอีกครั้งหนึ่ง

เพลงนี้เป็นเพลงที่ได้รับความนิยมจากผู้ฟังเมื่อประมาณสามสิบปีที่แล้ว ...

เนื้อหาหลักของเพลงเป็นเรื่องของ ครูที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาออกไปบรรจุเป็นครู แล้วผิดหวังกับความรัก

ว.ค.รอรัก คือชื่อของเพลงครับ ...

คำว่า **ว.ค.** นั้น นักเรียนนักศึกษาสมัยนี้คงไม่รู้จักแล้ว

แต่สำหรับครูซึ่งมีอายุสี่สิบปีขึ้นไปแล้ว ย่อมรู้จักกันเป็นอย่างดี เพราะ **ว.ค.** หรือ “**วิทยาลัยครู**” คือสถาบันหลักในการผลิตครูส่วนใหญ่ของประเทศ

ก่อนจะถึงเรื่องของ **ว.ค.** ผมขอแนะนำเรื่องราวของการฝึกหัดครูมาปูพื้นฐานก่อน

เมื่อประเทศไทยได้จัดการศึกษาในระบบโรงเรียน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งผลิตครู จากหนังสือ “**อดีตการฝึกหัดครู**” จากหนังสือ “**๑๑๑ ปีกระทรวงศึกษาธิการ ๑ เมษายน ๒๕๔๖**” กล่าวไว้ว่า

“เมื่อเป็นดังนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะฝึกครูให้สามารถสอนได้อย่างมีคุณภาพ **สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ** ซึ่งขณะนั้นทรงเป็นเสนาบดีกระทรวงธรรมการ จึงมีพระดำริที่จะให้มีโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ขึ้น แต่ต้องย้ายไปเป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเสียก่อน และมีเจ้าพระยาภาสกรวงศ์เป็นเสนาบดีกระทรวงธรรมการต่อมา โดยในวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๓๕ โปรดให้ตั้งโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ขึ้นเป็นโรงเรียนหลวงประเภทไป-มา โดยใช้สถานที่โรงเรียนเด็ก ถนนบำรุงเมือง ซึ่งต่อมาคือ โรงเรียนสายสวลีสันฐาคาร หรือ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ และมีนายเอช. กรีน.รอด ชาวอังกฤษ เป็นอาจารย์ใหญ่ ในครั้งนั้นมีนักเรียนอยู่ ๓ คน คือ นายนกยูง วิเศษกุล (พระยาสุรินทรราชา) นายบุญรอด เศรษฐบุตร (พระยาภิรมย์ภักดี) และสุม ต่อมานายบุญรอดและนายสุมลาออกไป คงเหลือนายนกยูงแต่เพียงคนเดียว รุ่งขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๔๓๖ มีนักเรียนเพิ่มขึ้นอีก ๓ คน คือ นายสนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา (เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี) นายสด ผลพันธิน (หลวงสังขวิทย์วิสุทธิ) และนายเหม ผลพันธิน (พระยาโอวาทวรกิจ) นายนกยูงนั้นได้ลาออกไปเป็นครูเสียก่อนที่จะเรียนจบหลักสูตร ปลายปี พ.ศ. ๒๔๓๘ นายสนั่นและนายสดสอบไล่ได้เป็นครูสอนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ส่วนนายเหมสอบไล่ได้เป็นครูภาษาไทยทั้ง ๓ คนนี้ เป็นชุดแรกที่ได้รับประกาศนียบัตรครูของกรมศึกษาธิการ

พ.ศ. ๒๔๓๘ นายเอช. กรีน.รอด ลาออกจากอาจารย์ใหญ่ นายอี ยิง เข้ารับตำแหน่งอาจารย์ใหญ่แทน โดยมีนายสนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา เป็นผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ในปีเดียวกันนี้ทางการได้ส่ง นายสนั่น นายนกยูง นายเหลี่ยม นายโห้ ไปศึกษาวิชาครูที่ประเทศอังกฤษ และเมื่อ นายอี ยิง ลาออก ในปี พ.ศ. ๒๔๔๐ จึงโปรดให้นายเอฟ ยี เทรส เป็นอาจารย์ใหญ่แทนและดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่อยู่เป็นเวลานาน ๒๐ ปี

พ.ศ. ๒๔๔๕ ย้ายโรงเรียนไปอยู่ตึกแมนนฤมิตร วัดเทพศิรินทราวาส เรียกว่า **โรงเรียนฝึกหัดอาจารย์เทพศิรินทร์** ได้ย้ายสถานที่ และเปลี่ยนชื่อหลายครั้ง ครั้งสุดท้ายคือ**วิทยาลัยครูพระนคร** หรือ**สถาบันราชภัฏพระนคร**ในปัจจุบันซึ่งเป็น**วิทยาลัยครูแห่งแรกของประเทศไทย**

พ.ศ. ๒๔๔๖ ตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูเพิ่มขึ้นอีกแห่งหนึ่งที่โรงเรียนราชวิทยาลัยเก่า (บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยาปัจจุบันเป็นที่ตั้งโรงเรียนศึกษานารี) เรียกว่าโรงเรียนฝึกหัดครู ฝั่งตะวันตก รับนักเรียนต่างจังหวัด เป็นโรงเรียนกิน-นอน โดยมีเบี้ยเลี้ยงให้ด้วย โรงเรียนนี้ผลิตครูมูลศึกษา (จบออกไปสอนชั้นมูลศึกษา)

พ.ศ. ๒๔๔๙ โรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ย้ายมารวมกับโรงเรียนฝึกหัดครู ฝั่งตะวันตก รับนักเรียนทั้งใน กรุงเทพฯ และหัวเมือง โดยให้ทุกคนอยู่ประจำ รับนักเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิมและให้เรียกว่าโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ นับเป็นโรงเรียนระดับอุดมศึกษา เพราะรับผู้ที่จบชั้นมัธยมบริบูรณ์แล้วเข้ามาเรียน

พ.ศ. ๒๔๕๑ ให้ยกเว้นการเกณฑ์ทหารสำหรับนักเรียนโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์และโรงเรียนราชแพทยาลัย กิจการของโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ได้เจริญขึ้นตามลำดับ

พ.ศ. ๒๔๕๖ ขยายการสอนการฝึกหัดครูให้สูงขึ้นถึงระดับครูมัธยมโดยรับนักเรียนที่ได้รับประกาศนียบัตร ครูประถม หรือผู้ที่จบชั้นมัธยมสามัญบริบูรณ์

๒๙ กันยายน ๒๔๙๗ **ประกาศตั้งกรมการฝึกหัดครู** เพื่อทำหน้าที่ผลิตครูที่ยังขาดวิทยฐานะครูให้มีวุฒิ ทางครู และผู้ที่มีวุฒิทางครูได้รับวุฒิสูงขึ้น

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ มีการประกาศใช้ **พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๘** กำหนดหน้าที่ ๕ ประการ คือ ผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี ค้นคว้า ศึกษาวิจัย ฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ทำนุ บำรุง ส่งเสริม และพัฒนาวัฒนธรรมแห่งชาติ ให้บริการวิชาการแก่ชุมชน

พ.ศ. ๒๕๒๗ รัฐสภาให้ความเห็นชอบร่าง พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๗ แก้ไข เพิ่มเติม พ.ร.บ. วิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดให้วิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ **ให้การศึกษาวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ สามารถผลิตบัณฑิตเพิ่มจากสายศึกษาศาสตร์ (ค.บ.)** อีก ๒ สาย คือ สายวิทยาศาสตร์ (วท.บ.) และสายศิลปศาสตร์ (ศศ.บ.) รวม ๓ สายในหลายโปรแกรมวิชา ตามความต้องการ ของท้องถิ่นได้อย่างกว้างขวาง แต่คนทั่วไปยังคิดว่า วิทยาลัยครูผลิตบัณฑิตเฉพาะสายครูเท่านั้น บัณฑิตจาก วิทยาลัยครูจะต้องประกอบวิชาชีพครูอย่างเดียว จุดนี้จึงทำให้ผู้ที่จบการศึกษาในสายวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) และสายศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) ขาดโอกาสในการได้งานทำ ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นต้องเปลี่ยน ชื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานที่ได้ขยายตัวไป และสอดคล้องกับความเป็นสากล เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง และเพื่อประโยชน์ต่อนักศึกษาในสถาบันของกรมการฝึกหัดครู จึงขอ

พระราชทานนามวิทยาลัยครูใหม่แทนชื่อ “วิทยาลัยครู” และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อว่า **“สถาบันราชภัฏ”** เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕ คำว่า “ราชภัฏ” แปลว่า ข้าราชการบริพารในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

จากภารกิจที่เปลี่ยนแปลงและการได้รับพระราชทานชื่อเป็น “สถาบันราชภัฏ” การมีปณิธานที่จะทำ หน้าที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจึงได้ขอแก้ไขพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู เปลี่ยนเป็น พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๓๘ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นผลให้ วิทยาลัยครูทั่วประเทศ ๓๖ แห่ง กลายเป็นสถาบันราชภัฏ ๓๖ แห่ง ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ๖ แห่ง ... “

และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ ส่งผลให้ สถาบัน ราชภัฏกลายเป็น “มหาวิทยาลัยราชภัฏ” ในปัจจุบัน

ท่านผู้อ่านครับ ในสมัยก่อน การศึกษาภาคบังคับของเราคือชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนก็มีไม่มาก ยิ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาในนั้นจะมีเฉพาะในตัวจังหวัด หรือตามอำเภอใหญ่ ๆ เท่านั้น

โอกาสทางการศึกษาของนักเรียนทั่วไปมีน้อยนัก

นักเรียนที่จะเรียนต่อได้ ต้องเข้าองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ

หัวใจ และครอบครัวต้องมีฐานะพอสมควรที่จะส่งเสียได้

แต่ก็มีนักเรียนหลายคนที่ขาดองค์ประกอบด้านที่สาม แต่ด้วยความเข้มข้นของข้อ ๒ คือ **“ใจสู้”** ก็ สามารถเดินไปถึงจุดหมายแห่งความสำเร็จได้เหมือนกัน

เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แต่มีข้อจำกัดเรื่องการเรียนต่อสายสามัญ ก็ต้องเบนเข็มมาสายอาชีพ คือ อาชีวศึกษา หรือ สายครู

สายอาชีพ นักเรียนที่มีความถนัดทางด้านนี้ ก็จะมุ่งไปเรียนที่ โรงเรียนการช่าง โรงเรียนเกษตรกรรม ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพ เรียนกัน ๓ ปี จะได้วุฒิ ม.ศ. ๖ ซึ่งเทียบได้กับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในปัจจุบัน

สายครู นักเรียนที่ต้องการเรียนครู ก็มีทางเลือกที่จะสอบเข้าเรียน ป.กศ. ที่วิทยาลัยครูซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดใหญ่ ๆ เรียน ๓ ปี ได้ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา สามารถออกมาสอบบรรจุเป็นครูได้เลย

บางคนจบ ป.กศ.แล้ว อายุยังไม่ครบ ๑๘ ปี ไม่สามารถสอบเข้ารับราชการได้ หรือต้องการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ก็เรียนต่อ ป.กศ.สูง อีก ๒ ปี ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ซึ่งเทียบได้กับ อนุปริญญา แล้วออกไปสอบบรรจุเข้ารับราชการ หรือจะเรียนต่อระดับปริญญา คือ เรียน **หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.)** ก็ต้องไปสอบแข่งขันเพื่อเข้าเรียนที่ “วิทยาลัยวิชาการศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : ชื่อย่อว่า มศว) จบมาได้วุฒิปริญญาตรี แล้วจึงค่อยมาสอบบรรจุเป็นข้าราชการครู

สมัยนั้นประเทศไทยกำลังขยายโอกาสทางการศึกษา จึงต้องการครูมากเป็นพิเศษ สถาบันผลิตครูหลัก คือ วิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงเร่งผลิตครูเป็นการใหญ่ มีการเปิดภาคค่ำ ที่เรียกว่า “**ทไวไลท์**” ทำให้เกิดความนิยมเรียนครูกันมาก

แม้แต่ข้าราชการสายอื่น ไม่ว่าจะ เป็น ทหาร ตำรวจ ก็ยังสมัครเข้าเรียนเพื่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษา ทหารตำรวจชั้นประทวนหลายคนก็ได้ปริญญาทางการศึกษานำไปเทียบหรือปรับวุฒิเป็นชั้นสัญญาบัตรมีตัวอย่างให้เห็นมากมาย

นักศึกษาวิทยาลัยครูหลายคน เป็นนักเรียนเรียนเก่ง สมัยแรก ๆ นั้น มีการคัดเลือกนักเรียนที่เป็น หัวกระทิ สอบได้ที่ ๑ ที่ ๒ ของจังหวัด ส่งไปเรียนที่โรงเรียนฝึกหัดครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา แล้วกลับมาเป็นครู หลายท่านได้รับความสำเร็จในชีวิตราชการ ได้เป็นอธิบดี ปลัดกระทรวง อธิการบดี กันมากมาย

ในยุคต่อมาก็ยังคงมีนักเรียนเก่ง ๆ เป็นลูกชาวไร่ชาวนา หรือชาวบ้านที่หาเช้ากินค่ำ ที่พ่อแม่สามารถ ส่งให้เรียนมหาวิทยาลัยได้ ใช้เส้นทางจากการเรียนวิทยาลัยครูไล่เลาะไปหาความสำเร็จอีกจำนวนไม่น้อย โดยการเรียนให้จบ ป.กศ. แล้วสอบบรรจุเป็นครู ระหว่างเป็นครู สมัครเรียนหลักสูตร ประกาศนียบัตรครูพิเศษมัธยม (พ.ม.) ซึ่งเป็นการศึกษาทางไกลรูปแบบการศึกษาคล้าย ๆ กับ **รามคำแหง** หรือ **มสธ.** ในปัจจุบัน ถึงเวลาก็ไปสอบที่ตัวจังหวัด ซึ่งมีเงื่อนไขต้องสอบได้ ๔ ชุด ครูเก่งๆ บางคนใช้เวลาเพียง ๑ ปี ก็สอบ พ.ม. ได้ นำมาปรับวุฒิ ซึ่งวุฒิ พ.ม. เงินเดือนได้สูงกว่า ป.กศ.สูง ๒ ชั้น ได้ พ.ม. แล้ว สอบเรียนต่อระดับปริญญาตรี ที่เรียกว่า เรียน กศ.บ. ภาคค่ำที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใช้เวลาเรียน ๒ ปี เศษ ก็จบปริญญาตรี หรือจะลาศึกษาต่อภาคปกติก็ได้

ครูปริญญาตรีสมัยเมื่อสามสี่สิบกว่าปีที่ผ่านไบนั้น ในอำเภอหรือจังหวัดแทบจะนับตัวได้ จึงนับว่าเป็นคนดัง โก้หรูในวงการศึกษ

หลายท่านได้อาศัยเงินเดือนครู ทำงานไป เรียนไป จนจบปริญญาโท ปริญญาเอก พร้อมทั้งพัฒนาตนเอง มาเป็นศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารการศึกษา มาเป็นศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการการ ประถมศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรืออธิการ อธิการบดี เลขาธิการ ฯลฯ ในสายผู้สอนหลายท่านเป็น ครูที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เชี่ยวชาญพิเศษ เทียบกับข้าราชการพลเรือนระดับ ๙ ระดับ ๑๐ สมัยก่อน ซึ่งท่านเหล่านั้นได้สร้างคุณประโยชน์ต่อวงการศึกษามากมาย

นั่นคือ เส้นทางการศึกษาของครู ซึ่งปัจจุบันนับอายุก็ใกล้หรือเกินกว่าห้าสิบปีไปแล้ว ซึ่งถ้าไม่บันทึกเอาไว้ก็จะเลือนหายไป

กลับมาที่เรื่องราวของเพลงกันครับ

เพลง **ว.ค. รอรัก** เป็นผลงานของ **เกื้อ อุตสาหะนนท์** ขับร้องโดย **วินัย พันธุรักษ์** ผมจำได้ว่าเพลงนี้ได้รับความนิยมนานประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๒ - ๒๕๒๔

ในยุคต้นปี พ.ศ. ๒๕๒๐ นั้น เพลงลูกกรุงยังคงครองใจผู้ฟัง ในขณะที่เพลงแนวสตริงกำลังเริ่มได้รับ นักร้องลูกกรุงชายที่ยืดหัวหาดอยู่ก็มี **ธำนิทร์ อินทรเทพ** ซึ่งโด่งดังกับงานเพลงซึ่งเป็นผลงานของ ทวีพงษ์ มณีนิล จากเพลงชุด **ขาดฉันแล้วเธอจะรู้สึก** **ฉันวันนี้** **อ่าวอารมณ์** **ป็นดินให้เป็นดาว** **ขอภัย** **ฝากเพลง** **ลอยลม** **คนใจหิน** **ชายหน้าซึ่ม** ฯลฯ ที่ตามมาก็คือ **ชรั่มภ์ เทพชัย** นักร้องรูปหล่อ ที่มีเสียงทุ้มนุ่มมัดใจ ผู้ฟัง ได้รับความนิยมจากเพลง **คนไกลบ้าน** **ฐานันดรรัก** **ชายคาหัวใจ** **อุบัติเหตุนอกเส้นทาง** **หนึ่งใจสองรัก** **นานเท่าไรก็จะรอ** และเพลงแนวร๊าวที่ขับร้องคู่กับ **จินตนา สุขสถิตย์**

และที่ไล่ตามมาติด ๆ ก็คือ **วินัย พันธุรักษ์**

แฟนเพลงสมัยนั้น คงจะนึกถึง นักร้องและนักดนตรีชื่อดังของวงดนตรีดิอิมพอสสิเบิล ที่มีเอกลักษณ์ ที่ใคร ๆ ต้องจำได้ คือ **ผมฟู** **วินัย พันธุรักษ์** **ผันตนเองจากนักร้องแนวสตริงคอมโบมาเป็นนักร้องแนวลูกกรุง เต็มตัว**

ผลงานเพลงลูกกรุงของวินัย ดังเปรี้ยงปร้าง ได้รับความนิยมเป็นอย่างสูงมากมายติดต่อกันหลายเพลง เช่น **ซู่ทางใจ** **ขำมะเร็งเคียงใคร** **แม่ยอดหญิง** **ความสาวไม่สำคัญ** **ลูกสาวกำนัน** **บัวตอง** **นกขุนทอง** ฯลฯ โดยเฉพาะเพลง **“ลีนกลืนดิน”** ที่ไปไหนต้องได้ยินเพลงนี้

“โหมยง เจ้าคงไม่รักเราจริง เราเชื่อทุกสิ่งรักจริงแต่เจ้าแจ่มจันทร์
รู้ไหมใครเขาคอยเฝ้าฝัน คิดถึงเจ้าทุกวัน แจ่มจันทร์เจ้าไม่กลับมา...”

หนังสือ “รวมบทเพลง “THE IMPOSSIBLE อีกหน้าหนึ่งของประวัติศาสตร์วงดนตรีไทย “ จัดทำโดย **ปราจีน ทรงเผ่า** ได้นำกล่าวถึงวินัย พันธุรักษ์ ว่า **วินัย พันธุรักษ์ มีชื่อเล่นว่า “ต๋อย” เกิดเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ที่อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพาณิชยการพระนคร เริ่มเล่น ดนตรีตั้งแต่อายุ ๑๔ ปี โดยเป็นนักร้องเด็กในวงพังก์ มุกดา เริ่มเล่นดนตรีอาชีพกับวงดนตรีต่าง ๆ หลายวง ภายหลังมาร่วมงานกับ **เศรษฐา ศิริฉายา** กับวงดนตรีดิอิมพอสสิเบิล ทำหน้าที่แกะเพลงในยุคต้น ๆ ก่อนที่ ปราจีน ทรงเผ่าจะมารับหน้าที่แทน วินัยเป็นนักดนตรีและนักร้องที่มีความสามารถ**

เพลงที่ขับร้องกับดิอิมพอสสิเบิล ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีได้แก่เพลง **ไหนว่าจะจำ** **คอยน้อง** **บันทึกเสียงเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕**

หลังจากยุบวงดิอิมพอสสิเบิล **วินัย พันธุรักษ์ ได้ร่วมงานกับ เรวัตพิพุทธินันท์ ตั้งวงดนตรี THE ORIENTEL FUNK** เดินทางไปเล่นแถวประเทศสแกนดิเนเวีย หลังจากเลิกวงแล้ว **วินัยได้ออกอัลบั้มเดี่ยว “ได้รับความสำเร็จล้นหลามจากเพลง ลีนกลืนดิน ว.ค.รอรัก ซู่ทางใจ ฯลฯ”**

ปัจจุบันทำธุรกิจให้เข้าเครื่องดนตรีและระบบแสงเสียง เป็นครูสอนร้องเพลงให้กับสถาบันการดนตรีที่ที ชื่อเสียง และเคยดำรงตำแหน่งนายกสมาคมนักร้องแห่งประเทศไทย

สำหรับเพลง **ว.ค.รอรัก** ซึ่งเป็นเพลง **“ดั่ง”** ของ **วินัย พันธุรักษ์** แต่งโดย **เกื้อ อุตสาหรณนทร์ ดวน ศรีสะอาด ทำดนตรี**

เพลง ว.ค.รอรัก

อีกหน่อยเธอก็จะลืมฉัน	วันนั้นฉันพูดกับเธอไว้
เธอลืมว่าเป็นไปไม่ได้	และจะไม่ลืมฉันเมื่อเรียน ว.ค.
ก่อนจากเธอรับปากแน้มัก	ความรักฉันจึงไม่ย่อท้อ
ฉันนี้ไม่มีเงินเรียนต่อ	ฉันจึงรอเธอจบ มศว มา
ฉันเพียงเป็นครูบ้านนอก	มือเปื้อนขอล์ก เป็นครูไร้ปริญญา
สอนเด็กตามตอยตามป่า	ฉันอุตส่าห์รอเธอเป็นคู่ชีวิต
แต่ข่าวเธอก็กรอกในหู	ฉันรู้เธอได้กับเศรษฐี
ฉันขำน้ำตารินไหลปรี่	ฟ้าเปลี่ยนสีมือที่จับขอล์กเย็นชา

เพลง ว.ค.รอรัก แม้จะเป็นเพลงแนวรัก ผิดหวัง ผู้แต่งใช้ภาษาง่าย ๆ สื่อความหมายได้ชัดเจน ตรงไปตรงมา ดนตรีก็เรียบง่าย เป็นเพลงฟังสบาย ๆ ไม่ได้แสดงถึงอารมณ์เศร้าโศกรันทรมอย่างรุนแรง ฟัง คล้าย ๆ กับเป็นการตัดพ้อมากกว่า

เสน่ห์ของเพลงอยู่ที่ความเรียบง่าย และมีเป้าหมายถึงกลุ่มผู้ฟังที่ชัดเจน

หลักของการแต่งเพลงสำคัญที่นักแต่งเพลงหลายท่านสอนเอาไว้คือ **เขียนเพลงให้ตรงเป้า** ยิ่งถ้า เป้าหมายที่มีเป็นจำนวนมาก โอกาสของเพลงที่จะได้รับความนิยมยิ่งมีมาก ดังนั้นเราจึงได้ฟัง เพลงที่น่าเอา เรื่องราวชีวิตของคนอาชีพต่าง ๆ มาเล่าขานผ่านบทเพลง ซึ่งก็ได้รับความสำเร็จมากมาย

สำหรับเพลง ว.ค.รอรัก เป้าหมายที่ตรงที่สุดคือ ครู นักศึกษาวิทยาลัยครู และนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ หรือผู้เกี่ยวข้องในวงการครู และนักฟังเพลงทั่วไปที่นิยมและชื่นชอบในน้ำเสียงของ วินัย พันธุรักษ์

ฟังเพลง ว.ค.รอรักแล้ว มองเห็นภาพของครูหนุ่มที่จบ ป.กศ.สูง มาแล้วออกไปเป็นครูสอนโรงเรียน ในชนบท

ครูคนนี้จะจบจากวิทยาลัยครูมีคนรักซึ่งเรียนอยู่ที่เดียวกัน

อย่างที่ผมเรียนไว้ข้างต้น เมื่อสามสิบกว่าปีก่อน เส้นทางของคนเรียนครู จบ หลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาระดับสูง ส่วนใหญ่จะออกไปสอบบรรจุเป็นครู

ถ้าอยากเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ก็ต้องสอบครูสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่ง โรงเรียนมักตั้งอยู่ในเขตเมือง ตามจังหวัด อำเภอ ตำบลใหญ่ ๆ แนนอนการแข่งขันต้องมีสูง คนที่เรียนเก่ง จบมา ได้เกรดสูง มักจะเลือกเส้นทางนี้

ทางสายหนึ่งที่มีโอกาสสอบได้มาก คือการสอบครูประถมศึกษา ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดตาม จังหวัดต่าง ๆ เปิดรับกันมากมายทุกปี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ มีการถ่ายโอนโรงเรียนจากองค์การบริหารส่วน จังหวัด กระทรวงมหาดไทย กลับมาอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการ กรมที่มีหน้าที่ดูแลการประถมศึกษาก็คือ “สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ” ซึ่งเรียกกันว่า “สพช.” การสอบบรรจุเป็นครู สพช. โดยมากมักจะต้องไปบรรจุเป็นครูที่โรงเรียนในชนบท

สำหรับนักศึกษาบางราย พอจบ ป.กศ.สูงแล้ว หลายคนยังไม่สอบบรรจุ ต้องการเรียนให้จบปริญญา ก็มักจะเบนเข็มไปสอบเข้า มศว. หรือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งรับนักศึกษาที่จบหลักสูตร

ป.กศ.สูง เข้ามาเรียนอีก ๒ ปี ก็จะได้รับปริญญา “การศึกษาบัณฑิต” ที่มีชื่อย่อ ๆ ว่า กศ.บ. หลังจากนั้น จึงค่อยมาสอบบรรจุเป็นครู

มศว. หรือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันหลักในการผลิตครูระดับปริญญา ยกฐานะมา จาก วิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งมีที่มาจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง

เรื่องมีอยู่ว่า เมื่อ ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี เดินทางกลับจากการศึกษาที่สหรัฐอเมริกาและ เข้าดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงที่ถนนประสานมิตร เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๙๕ ก็ได้ ริเริ่มดำเนินการเพื่อเปิดสอนวิชาการศึกษาให้ถึงระดับปริญญาตรี เพราะขณะนั้นวุฒิทางครูอย่างสูงที่ผลิตใน เมืองไทย ก็คือ ป.ม. เทียบเท่าอนุปริญญา

เมื่อมีการประกาศพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ. ๒๔๙๗ ประเทศไทยก็มีสถาบันผลิตครู ระดับปริญญา ให้ชื่อปริญญาว่า **การศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.)** และมีโครงการที่จะเปิดสอน ปริญญาโท ปริญญา เอก

โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงที่ถนนประสานมิตร จึงกลายมาเป็น วิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งคนมักจะเรียกว่า ว.ศ. ประสานมิตร ขยายตัวไปที่ปทุมวัน และเริ่มขยายตัวไปสู่ส่วนภูมิภาคที่บางแสน พิษณุโลก มหาสารคาม สงขลา ฯลฯ

ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ท่านกำหนดแนวทางการผลิตบัณฑิตของวิทยาลัยวิชาการศึกษาว่ามีความมุ่งหมายใหญ่ ๆ ๓ ประการ คือ

ให้บัณฑิตได้มีความรู้ในทางวิชาการเป็นอย่างดี

ให้บัณฑิตได้มีความรู้ในทางวิชาชีพครูเป็นอย่างดี

ให้บัณฑิตได้เกิดมีความสามารถต่าง ๆ เป็นความสามารถทางการปกครองและอบรม ความสามารถในการสอนและการใช้อุปกรณ์การสอน ความสามารถในการติดต่อกับผู้ปกครองและประชาชน ความสามารถในการค้นคว้าวิจัย ฯลฯ

ผมประทับใจเจตนิพนธ์ที่ท่านได้มอบให้แก่นักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษาที่ว่า

“ขอให้บัณฑิตนักศึกษาทุกคน มีความรู้ประจุนักปราชญ์ และมีความประพฤติประจุนักผู้ทรงศีล”

ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะเป็น “มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” นาม “ศรีนครินทรวิโรฒ” เป็นนามพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยทรง พระราชทานความหมายกำกับว่า “ศรีนครินทรวิโรฒ (มหาวิทยาลัย) ที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่พระนคร”

คนทั่วไปมักจะเรียกชื่อย่อว่า มศว.

ภายหลังวิทยาเขตของ มศว แยกออกไปเป็นมหาวิทยาลัย อิสระ เช่น มศว บางแสน เป็นมหาวิทยาลัยบูรพา มศว พิษณุโลก เป็น มหาวิทยาลัยนเรศวร มศว มหาสารคาม เป็น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ฯลฯ ปัจจุบัน จึงเหลือเพียงแห่งเดียวคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ถนนประสานมิตร และขยายออกไปที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ก็อย่างที่นำเรียนเอาไว้ข้างต้นว่า เมื่อสามสิบกว่าปีที่ผ่านมา การสอบเข้าเรียน มศว นั้นยากมาก เพราะรับนักศึกษาน้อย ฉะนั้นถ้าคนไหนสอบเข้าได้ก็นับว่ามีอนาคตสดใส ได้เป็นครูปริญญาแน่นอน

การได้มาเรียน มศว จึงกลายเป็นความใฝ่ฝันของผู้ที่จบ ป.ศ.สูง ทุกคน

โดยเฉพาะภาคปกติ นั้น บางวิชาเอกรับ ๓๐ คน แต่มีผู้สมัครจำนวนหลายร้อยคน

ภายหลัง วิทยาลัยครูเริ่มเปิดหลักสูตรปริญญาตรี “ครุศาสตร์บัณฑิต” หรือ ค.บ. การแข่งขันเข้าเรียน มศว จึงมีน้อยลง

เพลง ว.ค.รอรัก นำเรื่องของครูหนุ่มครูสาวในยุคนั้นมาเขียนเพลง

ความรัก เมื่อมีชนชั้นเข้ามาเกี่ยวข้องกับฉันใด ความไม่แน่นอนย่อมเกิดขึ้นฉันนั้น

ถ้าสวมวิญญาณครูหนุ่มที่สอนบ้านนอกกลางดอยกลางป่า มีคนรักเรียน มศว อาจจะทำให้ความรู้สึกต่ำต้อยน้อยใจในวาสนา

เพราะ **“ฉันนี้ ไม่มีเงินเรียนต่อ ฉันจึงรอเธอจบ มศว มา”**

ขณะที่เราสอนเด็กหมกตัวอยู่ตามดอยตามป่า แต่เธอกำลังสนุกอยู่กับการเรียนในมหาวิทยาลัย

อะไรจะเกิดขึ้น ถ้าเป็นภาพยนตร์หรือละครก็คงจะเดาไม่ผิด

“ฉันรู้เธอได้กับเศรษฐี ฉันขำน้ำตารินไหลปรี่ ฟ้าเปลี่ยนสีมือที่จับขอล้งกเย็นชา” คือบทสรุป

ของเพลง

ผมชอบบทเพลงวรรคนี้ ที่ผู้แต่งเลือกเอาคำง่าย ๆ แต่สื่อได้ **“กินใจ”**

“ฟ้าเปลี่ยนสี” กับ **“มือที่จับขอล้งกเย็นชา”** นั้นมองเห็นภาพคนที่สิ้นหวังและหมดกำลังใจได้อย่าง

ชัดเจน

ผมไม่มีข้อมูลที่มาของเพลง และไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง แต่ก็เชื่อว่า คงจะเป็นคนในวงการศึกษา จึงเขียนเพลงได้เข้าถึงหัวใจของครู โดยเฉพาะครูหนุ่ม ๆ ที่สอนในโรงเรียนชนบท

เพลง ว.ค.รอรัก จบลงด้วย **“น้ำตา”**

ภาคต่อไป มองไม่ออกว่า ครูไร้ปริญญาคนนั้นจะเป็นอย่างไร

ต้องอาศัยจินตนาการ ...

อาจจะเสียใจกับความผิดหวัง ต้องการสาวชาวบ้านมาเป็นคู่เคียงกาย และมานะบากบั่นทำงาน จนวันนี้
อาจจะเป็นครูที่มีวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ หรือครูเชี่ยวชาญ

หรืออาจจะเบนเข็มเป็นผู้บริหาร มาเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา เป็นผู้บริหารระดับสูงในกระทรวงศึกษาธิการ

หรืออาจจะเป็นเพียง ครูชำนาญการ สอนที่โรงเรียนในชนบทที่ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย สุขสงบ

สำหรับเธอผู้นั้น อาจจะเป็น ครูที่เจ็ดฉันทอยู่ในเมืองอย่างมีความสุขด้วยฐานะของสามี

หรือ ชีวิตครอบครัวที่ล้มเหลว ก็สุดจะคาดคิด

ครับ เพลง ว.ค.รอรัก เป็นเสมือนหนึ่งบันทึกเสี้ยวประวัติศาสตร์ของคนในวิชาชีพครูในอดีตเมื่อเกือบ
สี่สิบปีที่แล้ว

ผมขอใช้บทความนี้คารวะ “ครูอาจารย์” และ “สถาบันฝึกหัดครู” คือ วิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ในโอกาสวันครู พุทธศักราช ๒๕๕๖....

วิทยากรย์ มกราคม ๒๕๕๖